

OPPSUMMERING FRA *“Hva kan vi lære av byggesaken?”*
I REGI AV BERGEN NÆRINGSRÅD OG HARRIS ADVOKATKONTOR

Notat frå medleamar av Naustforeininga Nytt i Naust den 29.01.25

Oppsummering av møte i Bergen Næringsforening om Høgsterettssaka om brygga til Eidebrødrene.

Høgsterett sin dom gjer greie for jusen i denne saka og vert ikkje gjort greie for her. Den bør leggjast ut på nettsida vår. I denne delen av oppsummeringa vet det forsøkt å gje status for virkningar av dommen i det vidare : Altså om dommen med fører endringar i lover, presiseringar i forskrifter og retningsliner.

Først og fremst ligg denne problemsstillingen på staten sitt bord dvs departement og statsforvaltar. Begge instansar var invitert til å delta - men ingen fann tida moden for å bidra til klargjering. Antakeleg jobbar departementet med å klargjere status i det vidare : Det er klart at dommen i høgsterett var eit stort prestisjenedlag for både embetsverket og gjerne for regjeringa også ? Ingen seier noko om det.

Ein lyt difor ha forståing for at det trengs tid for å rydde i dette kompliserte putlespelet - som går over hodet på folk flest og ditto vidare langt inn i forvaltninga. Det som er klart undervegs er at det offentlege (her kommunen) skal ha orden i sine arkiv . Det vart sådd tvil om at det var tilfelle av tidlegare byantikvar Skivenes : Dei fantes ikkje lenger i deler av den nye kommunen etter samanslåinga dei 4 kommunane i 1972. Det er det offentlege som har bevisbyrden for at sakene faktisk er meldt inn til kommunen. Det påkviler ikkje søker å dokumentere offentleg saksgang eller halde eigne arkiv.

Det var meldeplikt på denne typen saker kva gjaldt større og tyngre kaianlegg : Men høgsterett slo fast at det ikkje gjaldt denne trebrygga. Spørsmålet dreier seg så om kva verknad denne dommen skal få i ettertid : Den vil først og fremst gjelde tilsvarande saker i gangsett i dette tidsrommet og fram til lovverket var innskjerpa. Dommen rammar nødvendigvis ikkje alle naust og brygger. Det vart elles slått fast at sanksjonar skal stå i forhold til ulovligheita; det må føretakast ei rimlegheitsvurdering.

Det var kommunen som sette i gang dette strandsoneprojektet i 2009. Og på dette møtet vart det dermed kommunen sin vidare befatning av strandsoneprojektet som vart i fokus for diskusjonen. Dette er naturlegvis politikk det handlar om og kva politiske avklaringar byråkratiet i Bergen kommunen fekk undervegs. Prosjektet vart stoppa i 2013 og sett på vent fram til 2015. Det var restarta av AP-byrådet og kom i drift att i 2019. Denne oppstarten bidrog til at Eidebrødrene kom i søkelyset. Men der møtte både stat og kommune hard kvist og tapte i 3 rettsrunder. Alminnelege folk har ikkje råd til å delta på slike eventyr.

Bystyrerepr Rødland (H) Bakke (MDG) drøfta dette i lag med ordførar Indrevik i Øygarden i eit panel på tampen av møtet.

Her var naturlegvis tida inne for å tåkelegge det politiske ansvaret for misæren undervegs - spes i Bakke si tid som byråd for byutvikling der denne saka fekk høg prioritet : Nemleg å forfølge eigne borgere i tett kontakt med statsforvalteren når ein les i avisene om denne prosessen.

Det vart elles opplyst at statsforvalter på eige initiativ har starta med å sjå på eigne vedtak i den del av desse sakene- for å sjekke ut både faktagrunnlag og lovanvendelse. Det vart oppfatta som eit positiv signal i paneldebatten.

Tron Håkon Bakke sa at desse sakene tok ut svære ressursar i frå kommunen. Han meinte at det var naudsynet at svatsforvalteren vart tilført meir ressursar for å fullføre strandsonesakene : Det

var kostbar og møysommleg arbeid. Statsforvalter burde også syte for at kommunen fekk tilført meir pengar frå staten for rydde opp. Bakke stod vel åleine om dette synet og forøvrig også kva desse sakene dreiar seg om.

Kommentarar undervegs :

Det burde givast eit amesti for desse sakene fram til eit visst tidspunkt (til lovene vart innskjerpa)
Det er sløsing av pengar å grave seg ned i gamle saker med dålege arkiv og svak dokumentasjon. Bergen kommune skal ta standpunkt på eit møte i februar for å klargjere korleis desse sakene for ettertida skal handterast av kommunen.

Spørsmålet er kva rammer staten set for å definere « eit eige « Bergensopplegg - uavhengig av statlege føringar på feltet.

Spelereglane for vidare arbeid med desse strandsonesakene må definerast og presiserast slik at partar veit kva som vl skje.

Høgre meiner at det er ein uskikk at statsforvalter overprøver politisk skjønn knytt til bagatellmessige saker (rehabilitering av eit nytt dekke på ei kai) . Her må til ei lovendring. Vidare meiner Indrevik at det undergrev folk sin respekt for rettsstaten av Statsforvalteren i Rogaland overtek saker i frå Hordaland/ Vestland.

Dommen må setje ein strek for myndigheitene sin nidkjære forvaltning i strandssona.

Forvaltningspolicy og rammeverk for urbane strøk og utkantstrøk må gjennomgåast.

Kommunane må få større ansvar for gjennomføring av tiltak i eiga trandsona.

Den offentlege ressursbruken på bagatellmessige saker er hinsides ein kvar fornuft .

Vi snakkar alle om det tillitssbaserte norske samfunnsmodellen. Den står i fare etter desse sakene (og naturlegvis andre tilsv. saksområde : NAV mfl)

No har juristane overtatt hegemoniet og mangelen på fagleg og politisk skjønn er påtakeleg.

Vi har enda opp med « Fylkesmannsnaust».

JURIDISK PROSESS | Innledningsvis startet Ingvild Kyvig, partner og advokat for "byggesaken", med å sette oss inn i prosessen deres om å finne svar på alle spørsmål rettet mot saken som omhandler bryggen på Hjellevik for Sparkjøp-brødrene. Samt hvordan og hvorfor det hele startet med de forskjellige problematikene knyttet til en sak som dette. Eierene av denne bryggen som denne byggesaken handlet om, ønsket også å komme til bunns i hva som faktisk er riktig.

Det ble en kjapp introduksjon til "strandsoneprojektet" til Bergen Kommune. Her kom det frem at over halvparten av eiendommene knyttet til sjø hadde mindre eller større innlegg som var av ulik betydning og ikke søkt om. Det ble konkludert med at halvparten av de igjen var av mindre betydning. Det ble ikke definert hva "mindre betydning" er.

Noen av resultatene av denne saken er at andre kommuner nå avventer på å evt. starte sitt eget "strandsoneprojekt" for å se konsekvensene og følgene av denne i Bergen Kommune. Da Harris vant frem i høyesterett og "Sparkjøpbrødrene" i byggesaken ikke trengte å rive bryggen, det ble klart at denne saken kan gi konsekvenser for andre saker, i fremtiden og pågående.

STATUSEN TIL ARKIVENE | Arne Skivenes hadde et lite innlegg hvor han snakket om arkivenes relevans og viktighet når det kommer til saker som dette, også hvor viktig arkivene er for samfunnet og dets borgere. Han snakket om at en må forholde seg til situasjonen på det tidspunktet for hva som ble praktisert når det ble satt opp. Og en må sette seg inn i begrepsforståelse som: "strandsonen"

"byggemelding"

Noe som på den tiden ikke var like aktuelt som i dag. "av med nåtidsbrillene, på med datidsbrillene". Han påpekte også hvor tungvint det til tider er med de byråkratiske prosessene som krever av dokumentasjon og arkivering.

POLITISK DEBATT | Thor Håkon Bakke – gruppeleder MGP, tidl. Byutviklingsbyråd
Chris Jørgen Rødland – Høyre, leder, utvalg for miljø og byutvikling
Tom Georg Indrevik – Høyre, Ordfører, Øygarden Kommune

De snakket om “klosterhageærklingen”, om anarki. Amnesti i strandsonen. Det må bli et sterkere fagmiljø internt i kommunen. Sammenslåing av kommuner for sterkere fagmiljø. “vi må tenke sunn fornuft, og skille mellom eksisterende og nybygg”. Det er stor uenighet politisk om de forskjellige måtene en skal bygge om langs strandsonen er, og tematikken er fortsatt polarisert mellom MGP og Høyre.

MGP; Begrense nybygg, nedbygging av naturlig strandsone – naturnedbygging, samfunnsutbygging.

Tom Georg Indrevik; La kommunene få mer fri politisk handling knyttet til strandsoneprojekter. Så blir det mindre tid brukt på prosessene. Byråkratiske prosesser tar for lang tid. Ressurser som kan brukes på andre saker.